

t o t a a l
a a n p a k

taal en digitale geletterdheid

INLEIDING

Er is een duidelijke koppeling tussen geletterdheid en digitale geletterdheid. Wie niet goed is in taal kan namelijk ook online niet mee. Daarom is het logisch om digitale geletterdheid te integreren in taalonderwijs. Maar hoe doe je dat? En welke rol kan de bibliotheek hierin spelen?

Cubiss werkte mee aan een landelijke pilot van Kennisnet. De uitkomsten hebben we gebundeld in een totaalaanpak 'Taal en digitale geletterdheid'. In deze publicatie geven we tips hoe je als bibliotheek de samenwerking met het onderwijs vorm kunt geven op het gebied van digitale geletterdheid.

Ga ook aan de slag met een soortgelijk traject zodat digitale geletterdheid een structurele plek in het onderwijs krijgt. Want kinderen die niet digitaal geletterd zijn, zijn de analfabeten van de toekomst.

a

INHOUD

DEZE TOTAALANPAK BESTAAT UIT:

1	De pilot taal en digitale geletterdheid	blz 3
1.1	Beschrijving van de pilot	blz 4
1.2	Geleerde lessen	blz 6
2	De totaalaanpak taal en digitale geletterdheid	blz 8
3	Achtergrond informatie & FAQ	blz 12

1

DE PILOT TAAL EN DIGITALE GELETTERDHEID

In 2019 startte Kennisnet met de landelijke pilot 'App Noot Muis'. Het doel van de pilot was om digitale geletterdheid stapsgewijs in het taalonderwijs te integreren. De inspiratie hiervoor kwam uit Zweden waar digitale geletterdheid al een structurele plek in het taalonderwijs heeft.

Schoolbesturen uit Noord-Holland, Friesland, Groningen, Zuid-Holland en Noord-Brabant deden mee aan deze pilot. Kennisnet vroeg Cubiss om vanuit de provincie Noord-Brabant mee te werken. Cubiss zocht hiervoor contact met scholenstichting RBOB de Kempen en haakte ook Bibliotheek De Kempen aan.

Remco Pijpers van Kennisnet is de initiatiefnemer van deze pilot. "We weten uit de [Monitor Jeugd en Media](#) dat basale digitale informatievaardigheden voorwaardelijk zijn voor de andere competentiegebieden die vallen onder digitale geletterdheid. Ook weten we dat het lezen en begrijpen van digitale teksten (het begrijpen van nepnieuws bijvoorbeeld) afhankelijk is van basale traditionele leesvaardigheden."

b

1.1 BESCHRIJVING VAN DE PILOT

Hoe zorgen we ervoor dat digitale geletterdheid een plek krijgt binnen het taalonderwijs op het primair onderwijs? Deze vraag stond centraal bij de start van de pilot.

De directeurs van vier scholen van RBOB de Kempen zijn tijdens het schooljaar 2019-2020 enthousiast aan de slag gegaan. Zij hebben een belangrijke rol gespeeld in het creëren van draagvlak binnen de lerarenteams.

Het doel van de pilot was om één van de vier vaardigheden van digitale geletterdheid in de taallessen te integreren. De scholen konden daarbij kiezen tussen informatievaardigheden, computational thinking, mediawijsheid of ict-basisvaardigheden.

STAPPENPLAN

De beste manier om mediawijsheid, ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden of computational thinking te integreren in het taalonderwijs is om daar stapsgewijs naartoe te werken. Verderop in deze totaalaanpak vind je een uitgebreid stappenplan dat je hiervoor kunt volgen.

“De eerste stap was een logische: een nadere kennismaking met digitale geletterdheid”, legt Mirjan Albers, adviseur digitale geletterdheid bij Cubiss, uit. Tijdens een kick-off bijeenkomst hebben we de verschillende teams verteld wat digitale geletterdheid is en waarom het belangrijk is.

Vervolgens hebben de scholen de **Mediawijsheid Meter** van Cubiss ingevuld. De Mediawijsheid Meter meet hoe digitaal geletterd leraren zichzelf vinden. En hoe digitaal geletterd ze hun leerlingen vinden. Leerkrachten vulden een online vragenlijst in, over de vier vaardigheden en algemenere punten - zoals het beleid van de school en de invulling van de lessen. De nulmeting liet zien dat het niveau per school en per vaardigheid sterk verschilt.

Tenslotte kozen de scholen zelf op welke van de vier vaardigheden ze zich gingen focussen. Twee van de vier scholen zijn aan de slag gegaan met informatievaardigheden. Beide scholen bleken daar al actief mee bezig te zijn. Toch bleek uit de Mediawijsheid Meter dat de leerlingen er nog onvoldoende op scoorden. Eén basisschool is aan de slag gegaan met mediawijsheid. De vierde school koos ervoor om computational thinking aan taalonderwijs te koppelen.

PARALLELE PROFESSIONALISERINGSSLAG BIBLIOTHEEK

Het vraagstuk om digitale geletterdheid een (vaste) plek te geven in het onderwijs is -vooralsnog- te groot voor scholen alleen. Een gezamenlijke aanpak met samenwerkingspartners als de bibliotheek is dus belangrijk.

De bibliotheek is al een belangrijke partner van het onderwijs op het gebied van taal. En kan dat ook zijn op het thema digitale geletterdheid. Daarom is parallel aan het begeleidingstraject van de vier scholen, ook gewerkt aan een extra professionaliseringsslag bij de bibliotheek.

Het doel van de pilot was onder meer om bibliotheek en onderwijs dichterbij elkaar te brengen. Zodat ze samen aan de slag kunnen met het integreren van digitale geletterdheid in het taalonderwijs.

!

TIPS

Cubiss ontwikkelde een e-learning tijdens dit traject voor de bibliotheek. Deze komt binnenkort voor iedereen beschikbaar op cubiss.nl/e-learning.

Cubiss maakte ook een online [magazine](#) over taal en digitale geletterdheid. Hierin lees je hoe de deelnemers de pilot ervaren hebben. Ook geven deskundigen tips hoe je de vier digitale vaardigheden kunt koppelen aan taalonderwijs.

VERVOLG 'APP NOOT MUIS'

De pilot App Noot Muis is inmiddels omgezet naar een [innovatievraag](#) door Stichting Jong Leren. Deze stichting wil als resultaat van de pilot een aantal lesonderdelen aanpassen en daarmee het taalonderwijs versterken.

e

1.2 GELEERDE LESSEN

Stapsgewijs digitale geletterdheid integreren in het taalonderwijs vraagt om een gedegen aanpak. De pilot leverde vier inzichten op.

LES 1: ZORG VOOR DRAAGVLAK

Zonder draagvlak van directie en/of het team heeft de invoering van digitale geletterdheid in het onderwijscurriculum geen zin. Een thema dat niet tot de verbeelding spreekt, voelt niet urgent en zal ook niet direct opgepakt worden.

Tijdens de start van de pilot leek weinig tot geen behoefte te zijn binnen de lerarenteams om aan de slag te gaan met digitale geletterdheid. De kick-off bijeenkomst bracht daar verandering in. Leerkrachten wisten beter wat digitale geletterdheid was en waarom het belangrijk was.

Let erop dat je zowel bottom-up als top-down draagvlak creëert. Zorg ervoor dat je in ieder geval met de directie van een onderwijsinstelling om tafel zit. Maar betrek ook de leerkrachten die bijvoorbeeld verantwoordelijk zijn als ICT-coördinator en/of taalcoördinator.

Inventariseer wat een school al doet op het gebied van digitale geletterdheid. Scholen blijken vaker al meer te doen op het gebied van digitale geletterdheid, dan ze zelf beseffen. Wanneer zij niet vanaf nul hoeven te beginnen, is er bij het team sneller draagvlak om digitale geletterdheid te integreren. De uitkomsten van de Mediawijsheid Meter zijn hierbij een handig hulpmiddel. Deze laten zien wat je als school al goed doet en waar nog werk ligt.

LES 2: VOORKOM DAT HET VOELT ALS EXTRA WERKDruk

Het onderwijs kent een vol lesprogramma. Het integreren van nieuwe thema's binnen bestaande vakken is daarom van belang. Vanuit de inhoud zorg je zo voor betekenisvol onderwijs zonder de werkdruk van het team te verhogen. Zorg daarnaast voor draagvlak door de teams zelf te laten kiezen op welke digitale vaardigheid wordt ingezet.

Begin klein. Kies ervoor om te starten met één vaardigheid en koppel deze aan één vak of onderdeel. Zo kan bijvoorbeeld begrijpend lezen eenvoudig gekoppeld worden aan informatievaardigheden. Werk vanuit daar verder naar de andere vaardigheden.

LES 3: ZORG VOOR MAATWERK

Elk traject vraagt voor een deel maatwerk. Maatwerk is cruciaal. Iedere school heeft haar eigen identiteit, speerpunten en teamsamenstelling. De vier trajecten in de pilot kenden daarom ieder een eigen invulling en tijdspad.

Maatwerk heeft ook invloed op de wijze waarop digitale geletterdheid een plek krijgt in het onderwijscurriculum. Stem dus altijd af wat de behoefte is van het team. Houd er rekening mee dat ook de snelheid kan variëren. De ene school maakt snel grote stappen, bij een andere school zijn de stappen veel kleiner. Stel indien nodig het tijdspad en de mate van ondersteuning bij.

LES 4: LEG DE VERANTWOORDELIJKHEID BIJ EEN KLEINE GROEP

Zorg ervoor dat er een kernteam verantwoordelijk is voor de integratie van digitale geletterdheid. Maak dit team eigenaar van het proces.

Het kernteam is verantwoordelijk voor de uitwisseling en kennisdeling met collega's met betrekking tot het thema. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van: lesvoorbeelden, inspiratiewerkshops, professionalisering of het agenderen van het thema in teamvergaderingen of studiedagen.

2

DE TOTAALANPAK TAAL EN DIGITALE GELETTERDHEID

Voor deze totaalaanpak taal en digitale geletterdheid maakten we een stappenplan bestaande uit 8 stappen. Dit stappenplan helpt bibliotheken om op gestructureerde wijze aan de slag te gaan digitale geletterdheid op scholen.

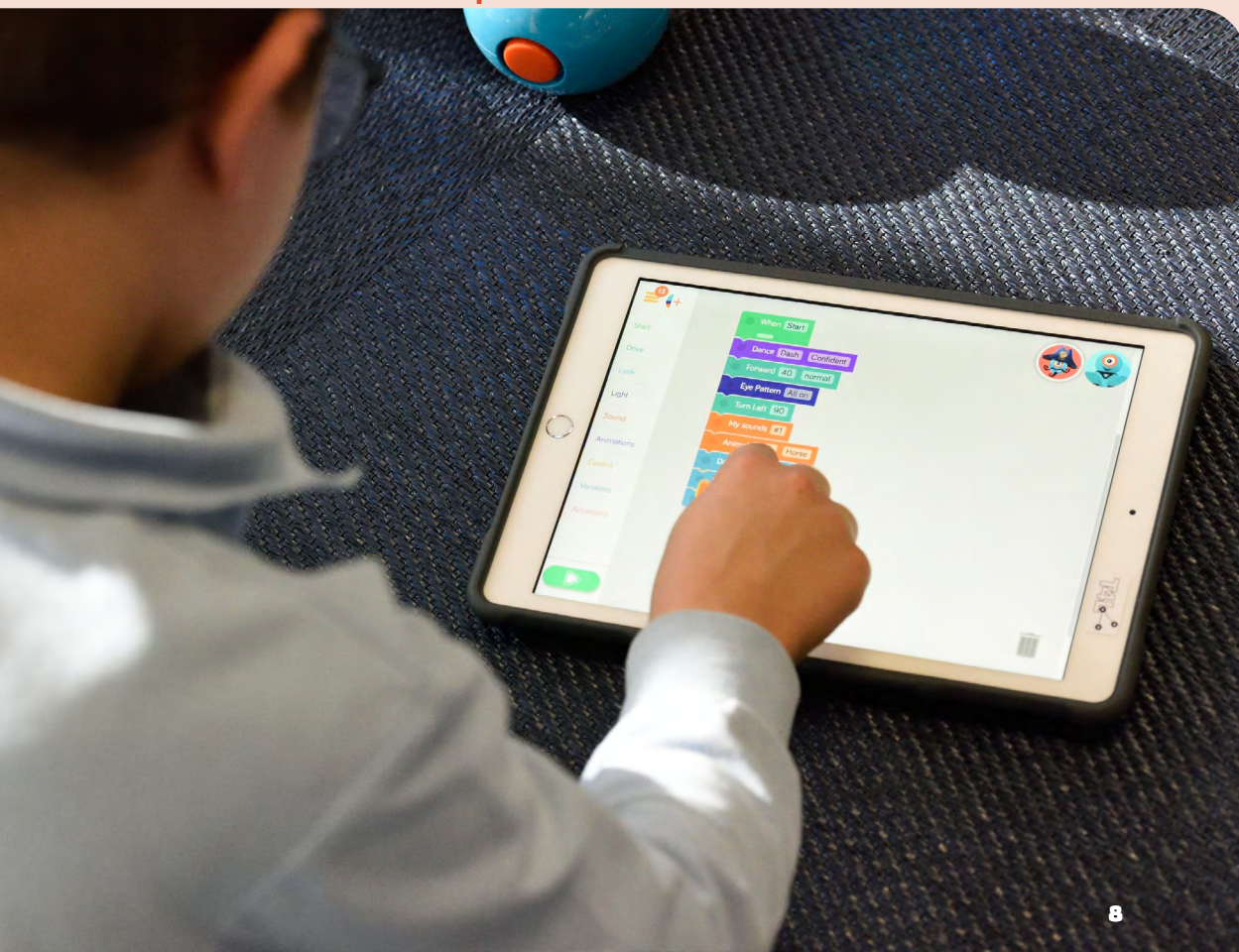

VOORDAT JE AAN DE SLAG GAAT

In het stappenplan verwijzen we naar documentatie. Deze documenten heb je nodig voordat je met het stappenplan aan de slag kunt. Stuur daarom eerst een mail naar educatie@cubiss.nl. Je ontvangt dan alle documenten en krijgt een uitgebreide toelichting.

Per mail ontvang je de volgende documenten:

- **Informatie over de Mediawijsheid Meter**
Buig de resultaten van de Mediawijsheid Meter om naar concrete doelstellingen.
- **Inventarisatiedocumenten**
Geef eenvoudig aan wat er al gedaan wordt aan digitale geletterdheid binnen de school of in de klas.
- **Leerlijnen**
Neem de leerlijnen als uitgangspunt.
- **Visie Placemat**
Gebruik het invulvel om samen met de school een visie rondom digitale geletterdheid te formuleren.
- **De Routekaart**
Een beschrijving van de 5 bouwstenen die nodig zijn om digitale geletterdheid een structurele plek in het onderwijs te geven.
- **Het Mediaplan primair onderwijs**
Een mediaplan is de concrete uitwerking van het digitale geletterdheid-beleidsplan van de school.

STAP 1

IN GESPREK MET DE DIRECTIE

Ga op directieniveau in gesprek met een school uit je netwerk over het belang van digitale geletterdheid. Zorg dat je 'het verhaal' helder hebt, zodat je weet wat je gaat 'verkop'.

Doe voorafgaand aan het gesprek uitgebreid research. Bekijk het schoolplan op speerpunten zoals digitale geletterdheid, mediawijsheid, taal en informatievaardigheden. Bekijk ook wanneer het schoolplan weer een update moet krijgen. Onderzoek daarnaast of de school actief is op social media.

b

STAP 2

ORGANISEER EEN KICK-OFF

Na dit gesprek plan jij samen met de school een teamoverleg in met digitale geletterdheid als thema.

Hierin licht jij, vanuit jouw rol in de bibliotheek, toe wat digitale geletterdheid is en waarom het zo belangrijk is. Vanuit de directie kan worden aangegeven welk traject jullie gezamenlijk ingaan met het hele team. Neem het team mee in dit proces.

STAP 3

FORMEER EEN KERTEAM

Formeer vervolgens een kernteam met daarin minimaal de taalspecialist en de ICT-coördinator of mediacoach/I-coach van de school. De directeur is ook lid van dit kernteam.

Het team is eigenaar van het traject, sparringpartner van de bibliotheek en uitvoerend verantwoordelijk. Het team deelt lesvoorbeelden, organiseert (samen met de bibliotheek) inspiratiewerkshops en agendaert het thema in teamvergaderingen of studiedagen.

STAP 4

ONTDEK WAAR DE BEHOEFTE LIGT

Vervolgens zet je de Mediawijsheid Meter in. Hiermee meet je wat de school al aan digitale geletterdheid doet en waar de gaten vallen.

Bespreek de uitkomsten met het kernteam. Gebruik hiervoor het inventarisatiedocument met leerlijnen en koppel dit aan het Mediawijsheid Meter-rapport. Tijdens een werksessie haal je op wat de school al doet en daarop bouwen jullie verder. Start met één vaardigheid door deze te koppelen aan één vak. Bijvoorbeeld: mediawijsheid en taalonderwijs. Werk vervolgens de leerlijn uit van de gekozen vaardigheid met concrete doelen van groep 1 tot en met groep 8.

STAP 5

VISIE

Samen met het kernteam stel je een visie op en maak je een beleidsplan. Gebruik hiervoor de Visie Placemat van Cubiss. Dit document helpt jou om de juiste stappen te doorlopen.

Bespreek met het team welke competenties er nodig zijn. Dit kan leiden tot een nieuwe scholingsbehoefte bij een aantal medewerkers of het aanstellen van een expert. Dit kan zowel iemand uit het team zijn, of daarbuiten.

STAP 6

ACTIVITEITENPLAN

Vanuit de eerder beschreven visie en het beleid ontwikkel je een activiteitenplan. In dit activiteitenplan benoem je samen met het kernteam concrete acties en zet deze in een kalender.

De Routekaart van Cubiss en het Mediaplan primair onderwijs kunnen helpen bij het maken van een activiteitenplan. Kijk voor interessante activiteiten ook bij andere scholen en gebruik goede voorbeelden die online te vinden zijn.

Vorm ook een klankbordgroep met ouders en leerlingen. De klankbordgroep neemt ouders en leerlingen mee in de nieuwe aanpak.

STAP 7

INSPIRATIEMIDDAG

Koppel alle stappen terug op een inspiratiemiddag op school. Zo creëer je draagvlak bij het team, de leerlingen en hun ouders.

Tijdens deze inspiratiemiddag kun je het belang van digitale geletterdheid nogmaals benadrukken. En bespreek de activiteiten in de kalender. Probeer ouders ook bewust te maken van het belang van mediaopvoeding. Mogelijk kunnen ouders vanuit hun werk of persoonlijke interesses een bijdrage leveren aan het borgen van digitale vaardigheden op school.

STAP 8

INBEDDING

Stel samen met het kernteam een vakwerkplan op. Een vakwerkplan is een bundeling van afspraken met het kernteam over hoe het vak digitale geletterdheid op de school is ingevuld.

Zo'n vakwerkplan ziet er op iedere school anders uit, omdat het moet passen bij de doelgroep en onderwijsvisie.

Kies samen met het kernteam met welke groep of bouw je wilt gaan starten. Kies je voor projectweken of wekelijkse thema's, etc. Spreek daarnaast met het kernteam af op welke wijze de bibliotheek ondersteuning blijft bieden. Sluit bijvoorbeeld regelmatig aan bij het teamoverleg en deel inspirerende voorbeelden.

Blijf in ieder geval afstemmen wat de behoefte is van de school op het gebied van digitale geletterdheid. Door de lijntjes kort te houden weet je in ieder geval zeker dat het thema onder de aandacht blijft en geborgd is in het onderwijscurriculum.

k

STAPPENPLAN

Totaalaanpak digitale geletterdheid

SCHOOL: _____

DATUM: _____

3.

KERNTTEAM

Eerste namen waar we aan denken:

4.

ADVIES

Dit is het advies van de Mediawijsheid Meter:

Inventariseer wat je al doet en maak een keuze:

1.

IN GESPREK

Waar ligt de behoefte?

2.

KICK-OFF

Notities voor het teamoverleg:

8.

INBEDDING

Notities:

Tip:

Vraag regelmatig feedback op.
Sluit aan bij overleggen en blijf afstemmen waar behoefte aan is.

7.

INSPIRATIEMIDDAG

Ideeën voor de inspiratiemiddag:

Klankbordgroep:

Behoeft bij ouders en leerlingen:

6.

ACTIVITEITENPLAN

Tips:

- Maak gebruik van het (lees)mediaplan po
- Kijk bij andere scholen/ bibliotheken voor inspirerende activiteiten

VISIE

5.

Tips voor de visie:

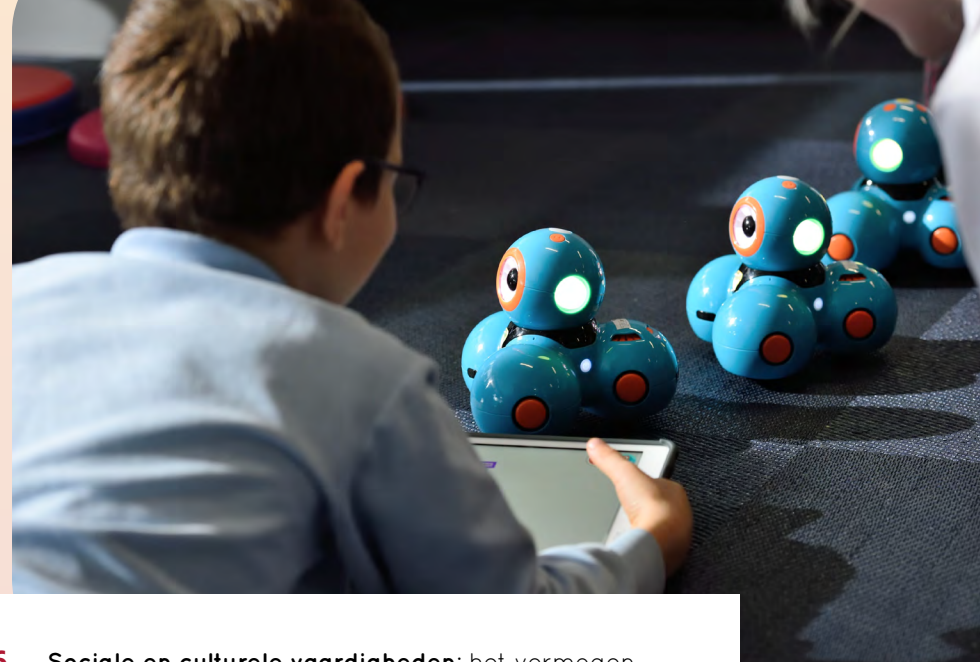
- Werk leerlijnen uit
- Leg nieuwe competenties/eisen voor aan het team
- Kom tot een professionaliseringsplan

WAT ZIJN 21E-EEUWSE VAARDIGHEDEN?

De 21e-eeuwse vaardigheden zijn competenties die leerlingen nodig hebben om succesvol deel te nemen aan onze snel veranderende maatschappij. Het model bestaat uit 11 vaardigheden die weergegeven zijn in het model van SLO en Kennisnet.

DE 21E EEUWSE VAARDIGHEDEN BESTAAN UIT DE VOLGENDE 11 VAARDIGHEDEN:

- 1 **Communiceren:** doelgericht boodschappen kunnen overbrengen en begrijpen.
- 2 **Samenwerken:** het samen realiseren van een doel en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen.
- 3 **Probleemoplossend vermogen:** het vermogen om een probleem te herkennen en daarna tot een plan te komen om het probleem op te lossen.
- 4 **Creativiteit:** het vermogen om nieuwe en/of ongebruikelijke maar toepasbare ideeën voor bestaande vraagstukken te vinden.
- 5 **Kritisch denken:** het vermogen om zelfstandig te komen tot weloverwogen en beargumenteerde afwegingen, oordelen en beslissingen.

- 6 **Sociale en culturele vaardigheden:** het vermogen om effectief te kunnen leren, werken en leven met mensen van verschillende etnische, culturele en sociale achtergronden.
- 7 **ICT-basisvaardigheden:** de kennis en vaardigheden die nodig zijn om de werking van computers en netwerken te begrijpen en er ook mee om te kunnen gaan.
- 8 **Informatievaardigheden:** een informatiebehoefte kunnen signaleren en analyseren, en op basis hiervan relevante informatie zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken.
- 9 **Mediawijsheid:** de kennis, vaardigheden en mentaliteit die nodig zijn om bewust, kritisch en actief om te gaan met media.
- 10 **Computational thinking:** problemen zo kunnen formuleren dat het mogelijk wordt om een computer of ander digitaal gereedschap te gebruiken om daarmee het probleem op te lossen.
- 11 **Zelfregulering:** zelfstandig handelen en daarvoor verantwoordelijkheid nemen in de context van een bepaalde situatie/omgeving, rekening houdend met de eigen capaciteiten.

WAT IS DIGITALE GELETTERDHEID?

Onder digitale geletterdheid vallen vier verschillende 21e-eeuwse vaardigheden. Deze vaardigheden zijn nodig om je in de digitale samenleving staande te houden en jezelf te ontwikkelen.

Z

DIGITALE GELETTERDHEID BESTAAT UIT 4 VAARDIGHEDEN:

Mediawijsheid

Het geheel van kennis, vaardigheden en mentaliteit waarmee burgers zich bewust, kritisch en actief kunnen bewegen in een complexe, veranderlijke en fundamenteel gemedialiseerde wereld. [Meer info.](#)

ICT-basisvaardigheden

De kennis en vaardigheden die nodig zijn om de werking van computers en netwerken te begrijpen, om zodoende te kunnen omgaan met verschillende soorten technologieën en om de bediening, de mogelijkheden en de beperkingen van technologie te begrijpen. [Meer info.](#)

Informatievaardigheden

Het scherp kunnen formuleren en analyseren van informatie uit bronnen, het op basis hiervan kritisch en systematisch zoeken, selecteren, verwerken, gebruiken en verwijzen van relevante informatie en deze op bruikbaarheid en betrouwbaarheid beoordelen en evalueren. In de context van 21e eeuwse vaardigheden gaat het hierbij vaak om digitale bronnen. [Meer info.](#)

Computational thinking

Het procesmatig (her)formuleren van problemen op een zodanige manier dat het mogelijk wordt om met computertechnologie het probleem op te lossen. Het gaat daarbij om een verzameling van denkprocessen waarbij probleemformulering, gegevensorganisatie, -analyse en -representatie worden gebruikt voor het oplossen van problemen met behulp van ICT-technieken en -gereedschappen. [Meer info.](#)

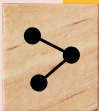
WAT IS CURRICULUM.NU EN WELKE ROL SPEELT DIGITALE GELETTERDHEID DAARIN?

Het is belangrijk om leerlingen goed te blijven voorbereiden op de toekomst. Daarom komt er een nieuw curriculum aan. Binnen Curriculum.nu is er de afgelopen jaren hard gewerkt om het nieuwe curriculum vorm te geven.

Wat moeten onze leerlingen kennen en kunnen? Dat is de centrale vraag waarover 115 leraren en 18 schoolleiders zich in 2018 en 2019 hebben gebogen. Zij kregen hierbij hulp van collega-leraren, schoolleiders, schoolbestuurders, wetenschappers, lerarenopleiders, vervolgonderwijs en vakverenigingen. Ook haalden ze feedback op bij leerlingen en ouders.

Hun voorstellen vormen straks de basis voor een nieuw curriculum voor van het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het speciaal onderwijs. Ze hebben zich gebogen over negen leergebieden. Eentje daarvan was digitale geletterdheid.

Lees meer op www.curriculum.nu.

WISSELENDE REACTIES

De voorstellen van de Ontwikkelgroepen van Curriculum zijn op 10 oktober 2019 ingediend bij de Tweede Kamer. De reacties waren wisselend. Het nieuwe curriculum bleek nog weinig te leven bij leraren. Het vakgebied digitale geletterdheid kreeg echter weinig kritiek. Lees hier meer over de reacties op het proces van Curriculum.nu.

DIGITALE GELETTERDHEID IN CURRICULUM.NU

Het ontwikkelteam Digitale Geletterdheid (DG) onderscheidt net als SLO vier inhoudelijke domeinen: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en computational thinking. Het is belangrijk dat leerlingen kennis en vaardigheden verwerven, maar ook dat zij leren nadenken over digitale technologie en daar creatief mee om kunnen gaan.

Ook het ontwikkelteam concludeerde dat digitale geletterdheid geïntegreerd moet worden in het taalonderwijs. Om digitale teksten te doorgronden moet je goed kunnen lezen. Maar daarnaast moet het ook in andere leergebieden terugkomen. Digitale technologie is immers verweven in alle sectoren van de maatschappij en in het leven van mensen.

Zweden als voorbeeld

Digitale geletterdheid is in Zweden geïntegreerd in het taalonderwijs. Zowel in het Zweeds als in 'vreemde' talen leren leerlingen over 'online lezen'. Ze leren om teksten uit verschillende (digitale) media te kunnen begrijpen, interpreteren en vergelijken. Dat is meer dan goed kunnen zoeken op internet en online bronnen vergelijken. (Bron: Kennisnet.nl)

Gespecialiseerde leraren

Daarnaast is het noodzakelijk dat digitale geletterdheid een eigen plek krijgt in het curriculum. Het leergebied heeft specifieke kennis, concepten en werkwijzen die niet op een vanzelfsprekende wijze bij andere leergebieden aan de orde komen. Het bewust, kritisch, verantwoordelijk en creatief gebruik van technologie vereist kennis, basisvaardigheden en beheersing van specifieke werkwijzen. Daarom zijn er gespecialiseerde leraren nodig die deze kennis overbrengen.

WAT IS DE VISIE VAN CUBISS OP DIGITALE GELETTERDHEID?

Structurele aanpak: de bouwstenen digitale geletterdheid

Cubiss vindt structurele aandacht voor digitale geletterdheid belangrijk. En vindt dat het thema onderdeel moet zijn van het bibliotheek- en schoolbeleid. Hoe zorg je daarvoor?

Allereerst is het belangrijk om de *juiste route* uit te stippelen.

Cubiss heeft hiervoor vijf bouwstenen ontwikkeld die met elkaar in verbinding staan. Kijk als startpunt per bouwsteen waar de instelling (bibliotheek of onderwijs) op dit moment staat.

Inventariseer per bouwsteen wat er gedaan wordt, dan zie je vanzelf waar het zwaartepunt ligt en waar nog aan gewerkt moet worden. Bepaal vervolgens het (eind)doel.

De route bestaat uit de volgende bouwstenen:

- Visie & beleid
- Informatie & inspiratie
- Professionalisering
- Producten & activiteiten
- Monitoring

KORTE UITLEG BOUWSTENEN

Visie & beleid

Een visie op digitale geletterdheid geeft aan wat je doel als instelling is op de lange termijn. Het is een kijk op de wereld van nu en de kansen in de toekomst. Uit een visie volgt beleid. Hierin staat welke stappen gezet moeten worden om de doelen uit de visie te bereiken.

Informatie & inspiratie

Om organisaties en (bibliotheek)professionals in beweging te krijgen is de juiste informatie en inspiratie nodig. (Bibliotheek)professionals hebben de juiste kennis nodig om in te zetten in de praktijk.

Professionalisering

De sterk veranderende mediarijke samenleving stelt nieuwe eisen en competenties aan (bibliotheek)professionals.

Producten & activiteiten

Om in de onderwijspraktijk concreet invulling te geven aan digitale geletterdheid zet je producten en activiteiten in. Wat kun je doen om het keuzeprocès van leermiddelen goed en bewust in te richten, zodat scholen aan de slag kunnen met passend materiaal? Wat kun je doen om de juiste leermiddelen te kiezen?

Monitoring

Het monitoren en evalueren van alle inspanningen rondom digitale geletterdheid maakt resultaten inzichtelijk en zorgt ervoor dat activiteiten waar nodig kunnen worden bijgestuurd en aangescherpt.

Deze route hebben we in beeld gebracht in de Routekaart. Een eenvoudige tool om de stappen te doorlopen.

BRONNEN

- [Digitale geletterdheid in het voortgezet onderwijs](#)
- [Monitor Jeugd en Media Video](#)
- [Handboek digitale geletterdheid – Kennisnet](#)
- [Curriculum van de toekomst](#)
- [Curriculum.nu](#)
- [Visie op digitale geletterdheid](#)
- [Digitalisering en waarom vaardigheden en talent er juist wel toe doen.](#)
- [Hoe leerlingen zich technologie meester maken. De correspondent.](#)
- [Wat we kinderen óók moeten leren over technologie. De correspondent.](#)
- [Leerlingmonitor](#)

COLOFON

Cubiss adviseert en ondersteunt organisaties die zich gesteld zien voor vraagstukken op het gebied van lezen, leren en informeren. Bij de totstandkoming van deze uitgave is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Desalniettemin kan Cubiss geen verantwoordelijkheid nemen of aansprakelijk worden gesteld voor mogelijk verkeerde informatie, niet-werkende links of verouderde informatie op externe websites.

Deze uitgave is tot stand gekomen dankzij de medewerking van RBOB de Kempen, Bibliotheek de Kempen en Cubiss.

Tekst: Cubiss, Mirjan Albers en Mickey Touwslager

Ontwerp: Inge Korten

Redactie: Swaans Communicatie

© Cubiss, mei 2020

Provincie Noord-Brabant

